

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 197. Vtrum Angelus loquatur Deo, & Angelus inferior superiori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

puræ conditionis obiectiue, sine actiua concurlu.

42. Queritur duodecimo, quid circa locutionem Angelorum docuerit S. Thomas hoc artic. 1. quæst. 107.

Respondeo, quod Sanctus Thomas hoc articulo primo docet tria. Primo docet, quod iuxta doctrinam Augustini lib. 10. de Trinitate, cap. 5. 8. 9. & 10. tripliciter possumus aliquid intelligere, ac habere in mente: primo habitualiter vt reconditum in memoria, eiusque thesauris: secundo actualiter, in quantum illud actu consideramus, ac recolendo, dicimus nobis ipsis: tertio relatè ad alium, in quantum illud dicimus, & manifestamus alteri. Secundo docet, quod per imperium voluntatis possumus transire ab intellectu habituali ad actualem, & ab intellectu absoluta, qua dicimus aliquid nobis ipsis, ad relationem, qua dicimus aliquid alteri. Patet: nam qui scit habitu demonstrationes mathematicas ex. gr. potest, cum voluerit, illas actu considerare absolute, ac dicere sibi ipsis, vel illas relatiuè recollere, ac alteri dicere. Tertio docet Angelum loqui per hoc, quod cum vult, intelligat relatè ad alterum, ordinando suos conceptus alteri, qui statim alteri innotescunt, & manifestantur etiam sine vilo signo sensibili. Hanc doctrinam ego ita intelligo, vt sicut Angelus, dum vult loqui sibi ipsis, vult obiectum considerare consideratione absoluta, sic loquitur alteri, dum vult obiectum considerare consideratione illa relatiua, quam explicauimus num. 26. & diximus esse actualem locutionem.

33. Ad 1. distinguo maiorem: nihil est, quod in mente vnus beati lateat propter crassitiam corporum, concedo; quod lateat propter voluntatem beati, qui potest prout voluerit suum conceptum retinere in mente, vel alteri manifestare, nego. In nobis conceptus, & affectus interni duplici obstaculo clauduntur in mente, ne perueniant ad aliorum notitiam. Primum obstaculum est voluntas, qua quis non vult suos internos affectus alteri manifestare. Quæ voluntate sunt intra mentem hominis, vel Angeli clausa, nemo potest videre, ac scire, nisi Deus, iuxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 2. *Quæ sunt hominis nemo nouit, nisi spiritus hominis, qui in ipso est.* Secundum obstaculum est crassities corporis humani, propter quam intelligibilia, quæ sunt extra nos, non possumus intelligere, nisi per sensibilia, ideoque ea, quæ sunt intra mentem alterius, non possumus cognoscere, nisi nobis per sensibilem locutionem, & signa sensibilia manifestentur; & hoc significauit Gregorius lib. 2. Moralium dicens; *Alienis oculis intra secretum mentis, quasi post parietem corporis stamus.* In Angelis beatis licet non detur primum obstaculum, potest dari secundum, cum possit non dari voluntas sua secreta manifestandi, ideoque licet ad illa manifestanda non indigeant locutione sensibili, indigent locutione intelli-

gibili. Gregorius verbis citatis docet solum, quod beati post resurrectionem, cum sint habituri corpora subtilia, ac prædita dono subtilitatis, *vnuscuiusque mentem membrorum corpulentia non abscondit.* At non negat posse beatum voluntate non manifestandi suum secretum, retinere illud clausum, ac veluti sigillo signatum in mente.

34. Ad 2. distinguo maiorem: omnis locutio ordinata ad manifestandos conceptus hominibus habentibus corpora crassa, à quibus impediuntur, ne possint cognoscere extra se intelligibilia, nisi per sensibilia, fit per signa sensibilia, concedo: secluto hoc impedimento, nego maiorem: concedo minorem: & nego consequentiam. Angeli non habent impedimentum corporis, ideoque possunt immediatè percipere intelligibilia, ac proindè possunt mutuo se alloqui locutione purè intelligibili, vt explicatum est. Addit Sanctus Thomas in responsione ad 2. *quod lingua Angelorum metaphorice dicitur ipsa virtus Angeli, qua conceptum suum manifestat,* locutione nimirum purè intelligibili. Quo pacto vnus Angelus sua locutione alium excitet ad attendendum, explicat Sanctus Thomas in responsione ad 3. dicens. *Sicut sensus mouetur à sensibili, ita intellectus mouetur ab intelligibili.* Sicut ergo per signum sensibile excitatur sensus, ita per aliquam virtutem intelligibilem potest excitari mens Angeli ad attendendum. Hanc virtutem intelligibilem excitantem Angelum ad attendendum nu. 31. diximus esse speciem intelligibilem determinatam à coexistentia locutionis.

QVAESTIO CXCVII.

Virum Angelus loquatur Deo, & Angelus inferior superiori?

S. Thom. quæst. 107. art. 2. & 3.

1. Videtur Angelus inferior non posse loqui superiori. Loqui enim idem est, ac illuminare; sed Angelus inferior non illuminat superiorem, vt cum S. Thoma qu. 106. art. 4. diximus quæst. 195. ergo.

2. Secundo omnis Dei locutio est illuminatio; ergo omnis locutio Angeli est illuminatio; ergo sicut Angelus inferior non illuminat superiorem, sic illum non alloquitur.

3. Tertio videtur Angelus non loqui Deo. Loqui enim est aliquid alteri manifestare; sed nulla creatura potest aliquid manifestare Deo, qui noscit omnia; ergo.

4. Quarto si Angelus loqueretur Deo, loqueretur per hoc, quod suum conceptum ordinaret ad Deum; sed omnes beati se ipsos, & omnia, ac proindè etiam omnes suos conceptus ordinant ad Deum; ergo Angeli, & omnes

nes

nes beati semper Deo loquerentur, quod est inconueniens.

5. Respondeo cum Sancto Thoma, ponendo duas conclusiones. Prima conclusio est: licet Angelus inferior non possit illuminare superiorem, tamen potest loqui superiori.

6. Probatur primò: nam ex dictis quæstione 195. num. 6. in tantum Angelus inferior non potest illuminare superiorem, in quantum non potest illi manifestare vilam veritatem, confortando lumen intellectuale illius, prout requiritur ad illuminationem; sed ad locutionem non illuminatiuam non requiritur hæc confortatio, sed sufficit, vt Angelus inferior dicat aliquid superiori: ergo Angelus inferior potest loqui superiori locutione non illuminatiua, puta dicendo illi: *volo hoc à te addiscere: volo hoc, vel illud facere.*

7. Probatur secundo ratione, quam Sanctus Thomas affert hoc art. 2. Nam quia veritas est lumen intellectus, & regula omnis veritatis est Deus, ad locutionem illuminatiuam requiritur, vt manifestetur veritas, in quantum dependet à Deo prima veritate, & non sufficit, vt manifestetur, in quantum dependet à voluntate creaturæ loquentis; sed veritates in quantum dependent à Deo prima veritate, manifestantur Angelis inferioribus per superiores, non è conuerso, vt dictum est quæstione 195. num. 5. & 6; ergo locutione illuminatiua Angeli superiores loquuntur inferioribus, non autem è conuerso. At Angeli inferiores possunt manifestare superioribus veritates aliquas vt à se dependentes, puta dicendo: *volo hoc discere à te: volo à te illuminari: volo facere hoc, aut illud.*

8. Secunda conclusio est: Angelus potest loqui Deo locutione ordinata ad accipiendum aliquid à Deo, non autem locutione ordinata ad aliquid Deo dandum, & communicandum, puta ad Deo communicandam aliquam notitiam, cum Deus omnia nouerit. Potest igitur Angelus, vel homo Deum alloqui, aliquid à Deo petendo, Deum de agendis consultando, diuinam excellentiam, quam comprehendere nequit, admirando, iuxta illud Gregorij lib. 2. Moralium, cap. 2. *Angeli loquuntur Deo, cum per hoc, quod semetipsos respiciunt, in motum admirationis surgunt.* Vide dicta quæst. 196. proximè superiori, num. 27.

9. Ad 1. Patet ex dictis, quod licet omnis illuminatio sit locutio, non omnis locutio est illuminatio, ac proinde licet Angelus inferior non possit illuminare superiorem, potest illi loqui locutione non illuminatiua.

10. Ad 2. Concedo antecedens, & nego consequentiam, & affero disparitatem. Primò Deus dum loquitur, simul confortat lumen intellectuale creaturæ ad audiendum, & intelligendum quod dicit: ergo semper illuminat. At verò creatura potest loqui absque tali confortatione, ac proinde potest loqui lo-

cutione non illuminatiua. Secundo Deus, cum sit prima regula, etiam cum manifestat quæ pendet à sua voluntate, illuminat: at creatura, cum non sit prima regula, dum manifestat aliquid vt pendens à sua voluntate, non illuminat.

11. Ad 3. Respondet Sanctus Thomas Angelos, ac beatos semper loqui Deo locutione, qua ipsum laudant, & admirantur, sed non semper Deo loqui locutione, qua ipsum consulant de agendis, sed tunc solum cum desiderant illuminari de aliquo agendo.

QVAESTIO CXCVIII.

Verum Angeli ad loquendum indigeant propinquitate locali? & vtrum locutionem vnus Angeli ad alterum omnes Angeli intelligibili- ter audiant?

S. Th. quæst. 107. art. 4. & 5.

1. Videtur propinquitatis localis multum conferre ad hoc, vt Angelus loquens ab alio Angelo audiatur, vel melius audiat: primò quia locutio Angeli, quamuis sit operatio spiritualis, tamen est limitata, & finita, adeoque habet sphaeram limitatam, & finitam: ergo Angelus loquens non potest audiri in distantia maiori, & maiori in infinitum: ideoque Isai. 6. dicitur de Seraphim, quod *clamabant alter ad alterum, vt nimirum clamor perueniret ad maiorem distantiam: & Damasc. lib. 2. de Fide cap. 3. dicit, quod Angelus vbi est, ibi operatur.*

2. Secundo videtur, quod cum vnus Angelus loquitur alteri, ceteri etiam Angeli, si velint attendere, possunt intelligibiliter audire talem locutionem. Nam cum vnus homo loquitur alteri sensibilibiter, ai etiam homines possunt audire, saltè si sint æquè propinqui; ergo cum vnus Angelus loquitur alteri, etiam alij Angeli possunt audire, saltè si sint æquè propinqui.

3. Tertio illuminatio, qua vnus Angelus illuminat alterum, peruenit ad omnes alios Angelos, vt cum Sancto Thoma quæstione 106. artic. 4. dictum est quæst. 195. ergo etiam locutio, qua vnus Angelus alloquitur alterum, peruenit ad omnes Angelos.

4. Respondeo circa primam quæstionem, in qua quaritur, vtrum Angeli ad loquendum indigeant determinata propinquitate locali, duas esse opiniones. Prima est affirmatiua. Docuerunt hanc sententiam Sanctus Bonauentura in 2. dist. 10. art. 3. quæst. 1. Gregorius in 2. dist. 9. quæst. 2. Scotus in reportatis eadem dist. 9. quæst. 2. & alij.

5. Sc-